

Eğitimde Veriye Dayalı Yönetim

Prof. Dr. Necati CEMALOğLU
Dr. Ayhan DUYKULUOğLU

Prof. Dr. Necati Cemaloğlu - Dr. Ayhan Duykuluoğlu

EĞİTİMDE VERİYE DAYALI YÖNETİM

e - ISBN 978-625-6357-09-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2022, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eđt. Dan. Hizm. Tic. Ař'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Kasım 2022, Ankara

Yayın-Proje: şehriban Türüldür
Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Kuyrukcu
Kapak Tasarım: Pegem Akademi

Baskı: Ay-Bay Kırtasiye İnşaat Gıda Pazarlama ve Ticaret Limited şirketi
Çetin Emeç Bulvarı 1314. Cadde No: 37A-B
Çankaya/Ankara
0312 472 58 55

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 46661

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33
Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Yönetim erkini eline bulunduranlar, değişik şekillerde karar verir. Bazı kararlar, karar verme süreçlerine uygun olur bazıları da tamamen duygusal nitelik taşır. Yönetimde karar verme, yönetimin kalbi, diğer süreçlerin eksenini oluşturur. Yönetimde karar verirken, veriye dayalı karar verme süreçlerinin işe koşulması, kararların etkili şekilde uygulanması, yönetsel etkililiğin ortaya çıkmasında etkili rol oynar.

Yakın zamanda bir aile dostumuz beni ziyaret etti. Ankara'nın "X" semtinde okul öncesi eğitim kurumu açmak istediğini belirtti. Bu semtte neden okul öncesi eğitim kurumu açmak istediğini sorduğumda: Eski mahallesi olduğunu, çok kişiyi tanıdığını, çok fazla okul öncesi eğitim kurumu olmadığını, kaliteli bir okul öncesi eğitim kurumunun tutacağını ileri sürdü. Semtle ilgili yaptığımız araştırmalarda, semtte genellikle bahçeli ve dublex evlerin olduğu, semt sakinlerinin %75'inden fazlasının 60 ve üzeri yaşa sahip olduğu, geri kalan %25'lik dağılımın ise 40 yaş üzerinde yoğunlaştığı, genç ve evli nüfusun ise düşük düzeyde olduğunu saptadık. Bu veriler incelendiğinde, Ankara'nın "X" semtine okul öncesi eğitim kurumunun açılması, bu alana yatırım yapılması çok fazla rasyonel görünmemektedir. Ancak, semtin bazı bölgelerinde kentsel dönüşüm olduğu, yaklaşık 1000 konutluk yeni yerleşim birimlerinin olduğu, bu bölgeden yeni konut alanların çoğunluğunun genç ve yeni evli olduğu bilgisine ulaştık. Bu duruma göre, çok katlı binaların içerisinde dublex, bahçeli ve önünde çocuk parkının bulunduğu bir okul öncesi eğitim kurumunun, bölge sakinleri tarafından tercih edilebileceği görüşü ortaya çıktı. Okul öncesi eğitim kurumu açmadan önce bu tür verilere ulaşarak karar verme süreçlerine göre değerlendirildiğinde, doğru kararlara ulaşma olasılığı artmaktadır. Aynı zamanda iyi bir veri okuryazarı olmak, analiz ve sentez yapabilmek, yönetsel etkililiğin olmazsa olmazları arasında yer almaktadır. Veriye dayalı karar süreçlerinden sonra, alınan kararları uygulamak, stratejik noktaları gözönünde bulundurmak, proaktif uygulamalara yönelmek gerekir. Karar ne kadar iyi olursa olsun, bilinçli ve istikrarlı bir şekilde uygulanmadığında, istenilen fayda ortaya çıkmayacaktır.

Bu eser, "Eğitimde Veriye Dayalı Yönetim" uygulamalarına, kuram-uygulama desteği sağlayarak, eğitim ve okul yöneticilerine rehber olmayı hedeflemektedir. Büyük veri ve küçük veri, analiz-sentez yaklaşımları, veriden karara giden yolda uygulamalı örneklerle farklı bir paradigma ortaya koymaktadır. Eserin bu şekilde ortaya çıkmasında katkısı olan herkese teşekkürlerimiz içtendir.

Eserin eğitim ve okul yönetimi alanına katkı sağlaması dileğiyle...

Prof. Dr. Necati Cemaloğlu - Dr. Ayhan Duykuluoğlu

Ankara / 2022

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	iii
--------------	-----

1. BÖLÜM

VERİDEN İSTATİSTİĞE, İSTATİSTİKTEN BİLGİYE, BİLGİDEN ÖZÜMSENMİŞ BİLGİYE

1. GİRİŞ	1
1.1. Veri (Data).....	1
1.2. Bilgi (Information).....	2
1.3. Özümsemmiş Bilgi.....	3
1.4. Veri, Bilgi ve Özümsemmiş Bilginin Birbirleri ile İlişkisi.....	3
1.5. İstatistik	7

2. BÖLÜM

VERİ KAVRAMI VE İÇERİĞİ

2. GİRİŞ	9
2.1. Veri Kavramı	9
2.2. Veriden Bilgiye Erişim Süreci	10
2.3. Veri Türleri	13
2.3.1. Yargısal ve Olgusal Veri	13
2.3.2. Düzenli ve Düzensiz Veri	13
2.3.3. Yapılandırılmış ve Yapılandırılmamış Veri	14
2.3.4. Nicel ve Nitel Veriler	15
2.3.4.1. Nicel veriler	16
2.3.4.2. Nitel veriler.....	18
2.3.5. Küçük Veri ve Büyük Veri	19
2.3.5.1. Küçük veri	19
2.3.5.2. Büyük veri	20
2.3.5.2.1. Büyük verinin özellikleri.....	22
2.3.5.2.1.1. Büyük verinin hacmi	22
2.3.5.2.1.2. Büyük verinin çeşitliliği.....	23
2.3.5.2.1.3. Büyük verinin hızı	24
2.3.5.2.1.4. Büyük veride gerçeklik	25
2.3.5.2.1.5. Büyük verinin değeri	26
2.3.5.2.1.6. Büyük veriye ilişkin diğer nitelikler	26
2.3.5.2.2. Büyük verinin sınıflandırılması.....	27
2.3.5.2.3. Büyük veri taksonomisi.....	30
2.3.5.2.4. Büyük verinin önemi	32
2.3.5.2.5. Büyük veri ile ilgili sorunlar	35

3. BÖLÜM

VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

3. GİRİŞ	39
3.1. Veri Kaynakları	39
3.1.1. Birincil Veri Kaynakları	39
3.1.2. İkincil Veri Kaynakları	42
3.1.3. Birincil ve İkincil Verilerin Karşılaştırılması	45
3.2. Birincil Veri Toplama Araç ve Yöntemleri	46
3.2.1. Gözlem Yöntemi ile Veri Toplama	47
3.2.0.1. Gözlem süreci	48
3.2.0.2. Gözlem yöntemleri	48
3.2.1.2.1. Katılımcı olmayan gözlem ve katılımcı gözlem	49
3.2.1.2.2. Katılımcı olmayan gözlem	49
3.2.1.2.2.1. Katılımcı olmayan gözlem yönteminin tasarlanması	50
3.2.1.2.2.2. Katılımcı gözlem	51
3.2.1.2.2.2.1. Katılımcı gözlem süreci	53
3.2.1.2.2.2.2. Katılımcı gözlemin avantajları ve dezavantajları	61
3.2.1.2.2. Yapılandırılmış nicel gözlem ya da yapılandırılmamış nitel gözlem	62
3.2.1.2.2.3. Açık ya da kapalı gözlem	67
3.2.1.2.2.4. Doğal ortamda ya da doğal olmayan ortamda gerçekleştirilen gözlem	69
3.2.1.3. Gözlem yönteminde etik hususlar	70
3.2.1.4. Gözlem yönteminde geçerlilik ve güvenilirlik	72
3.2.1.5. Gözlem yönteminin avantajları	73
3.2.1.6. Gözlem yönteminin dezavantajları	74
3.2.2. Tarama (Survey) Araçları	75
3.2.2.1. Anket yöntemi ile veri toplama	77
3.2.2.1.1. Anket türleri	78
3.2.2.1.2. Anket sorularının hazırlanması	80
3.2.2.1.3. Anketlerin tasarlanması süreci	83
3.2.2.1.4. Anketle veri toplamının avantajları ve dezavantajları	88
3.2.3. Ölçekler ile veri toplama	91
3.2.3.1. Kategorik ve sürekli veriler	92
3.2.3.2. Sınıflandırma ölçeği	93
3.2.3.3. Sıralama ölçekleri	93
3.2.3.4. Aralık ölçeği	94
3.2.3.5. Oran ölçeği	95
3.2.4. Görüşme Yöntemi (Interview) ile Veri Toplama	96
3.2.4.1. Görüşme yönteminde nitel soru formları	97

3.2.4.1.1. Ana sorular.....	97
3.2.4.1.2. Görüşmelerde teyit ve detaylandırma soruları.....	98
3.2.4.1.3. Görüşme yönteminde sondaj soruları.....	99
3.2.4.2. Görüşme yöntemi süreci	101
3.2.4.3. Yapılandırma düzeylerine göre görüşme yöntemleri	108
3.2.4.3.1. Gayri resmi görüşme	108
3.2.4.3.2. Yapılandırılmamış görüşme	109
3.2.4.3.3. Yarı yapılandırılmış görüşme.....	110
3.2.4.3.4. Yapılandırılmış görüşme	111
3.2.4.3.5. Yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüşme arasındaki farklar.....	113
3.2.4.4. Gerçekleştirilme biçimine göre görüşme yöntemleri	114
3.2.4.4.1. Yüz yüze görüşme yöntemi	114
3.2.4.4.2. Telefon görüşmeleri	116
3.2.4.4.3. Teknolojik araçlarla gerçekleştirilen görüşmeler	117
3.2.4.4.4. Odak grup görüşmeleri	118
3.2.4.5. Görüşme yöntemine ilişkin araştırmacılara öneriler	121
3.3. İkincil Veri Toplama Araçları ve Yöntemleri	122
3.3.1. İkincil Veri Türleri.....	125
3.3.2. İkincil Verilerle Analiz Yöntemleri	129
3.3.2.1. İçerik analizi.....	129
3.3.2.1.1. İçerik analizi türleri.....	131
3.3.2.1.1.1. Nitel içerik analizi teknikleri	131
3.3.2.1.1.1.1. Özetleyici içerik analizi	132
3.3.2.1.1.1.2. Açıklayıcı içerik analizi	134
3.3.2.1.1.1.3. Yapılandırma-tümdengelimli içerik analizi.....	136
3.3.2.1.2. İçerik analizinde örnekleme yöntemleri	139
3.3.2.1.3. İçerik analizi örnekleri	141
3.3.2.1.4. İçerik analizinde kodlama	142
3.3.2.1.4.1. İçerik analizinde kodlama biçimleri	145
3.3.2.1.5. İçerik analizinde analiz öğeleri	147
3.3.2.1.6. İçerik analizinde analiz süreci	148
3.3.2.1.7. İçerik analizinin avantajları.....	152
3.3.2.1.8. İçerik analizinin dezavantajları.....	153
3.3.2.2. Veri madenciliği	154
3.3.2.2.1. Veri madenciliğinin tarihsel gelişimi.....	155
3.3.2.2.2. Veri madenciliğinin ilişkili olduğu disiplinler.....	157
3.3.2.2.3. Veri madenciliği süreci.....	163
3.3.2.2.4. Veri madenciliğinin avantajları ve sınırlılıkları.....	167
3.3.2.3. Meta analiz	168

3.3.2.3.1. Meta analiz işlevleri	169
3.3.2.3.2. Meta analiz süreci.....	170
3.3.2.3.3. Meta analiz avantajları ve sınırlılıkları.....	172
3.3.3. İkincil Verilerin Avantajları ve Dezavantajları	174

4. BÖLÜM

GÖRSEL VERİLER VE YORUMLANMA BİÇİMLERİ

4. GİRİŞ	179
4.1. Veri Görselleştirme	180
4.2. Görsel Verilerin Önemi	180
4.3 Görsel Veri Araçları	181
4.3.1. Bar Grafiği.....	181
4.3.2. Yığın Grafikleri.....	186
4.3.3. Frekans Poligonları	188
4.3.4. Çubuk Grafiği	191
4.3.5. Yığılmış Çubuk Grafiği.....	193
4.3.6. Histogram.....	194
4.3.7. Daire Grafiği	196
4.3.8. Pasta Grafiği	200
4.3.9. Saçılma Diyagramı	202
4.3.10. Kutu Grafiği	210
4.3.11. Q-Q Grafiği.....	213
4.3.12. Yıldız Gösterim Tekniği.....	214
4.3.13. Hareket (Kabarcık) Grafikleri	216
4.3.14. Sözcük Bulut Grafikleri.....	217
4.3.15. Çizgi Grafiği.....	219
4.3.16. Alan Grafikleri.....	226
4.3.17. Halka Grafikleri.....	228
4.3.18. Yüzey Grafiği	231
4.3.19. Hisse Senedi Grafiği.....	233
4.3.20. Radar Grafiği	234
4.3.21. Ağaç Grafiği	236
4.3.22. Güneş Işığı Grafiği	237
4.3.23. Şelale Grafiği.....	239
4.3.24. Huni Grafikleri	240
4.3.25. Birleştirilmiş Grafikler.....	241
4.3.26. Piksel Temelli Görselleştirme	243

5. BÖLÜM

VERİ YÖNETİMİ

5. GİRİŞ	245
5.1. Veri Yönetim Planı	246
5.2. Veri Yönetimi Süreci	247
5.2.1. Hazırlık Aşaması	249
5.2.0.1. Veri toplama aracı tasarlama ya da uyarlama.....	249
5.2.0.2. Veri toplama işlemleri.....	249
5.2.0.3. Veri toplayan personelin eğitimi	250
5.2.0.4. Veri toplama aracının kodlanması.....	251
5.2.0.5. Yazılım programları	251
5.2.0.6. Veri güvenliği ve gizliliği	251
5.2.0.7. Veri dokümantasyonu.....	252
5.2.2. Veri Düzenleme Aşaması	253
5.2.2.1. Veri girişi, dönüştürme, düzeltme ve temizleme.....	253
5.2.2.2. Veri manipülasyonu	255
5.2.2.3. Veri birleştirme	255
5.2.2.4. Veri yedekleme	255
5.2.2.5. Verinin ön analizi	256
5.2.2.6. Veri dokümantasyonu.....	256
5.2.3. Analiz ve Yaygınlaştırma Aşaması	256
5.2.3.1. Temel veri analizleri.....	257
5.2.3.2. Veriyi ilişkilendirme	257
5.2.3.3. Veri erişim prosedürleri	258
5.2.3.4. Veri dokümantasyonu.....	258
5.2.3.5. Veri arşivleme	259
5.3. Veri Yönetiminin Örgütler Açısından Önemi.....	259

6. BÖLÜM

EĞİTİM YÖNETİMİNDE BAŞVURULABİLECEK VERİ TOPLAMA YÖNTEM VE ARAÇLARI

6. GİRİŞ	261
6.1. Eğitim Kurumlarında Veri Toplama Yöntemleri.....	261
6.1.1. Beyin Fırtınası.....	262
6.1.1.1. Beyin fırtınası yönteminin ilkeleri.....	262
6.1.1.2. Beyin fırtınası süreci	263
6.1.1.3. Beyin fırtınası verilerinin analizi	265
6.1.1.4. Beyin fırtınası yönteminin avantajları.....	267

6.1.1.5. Beyin fırtınası yönteminin sınırlılıkları	269
6.1.2. Nominal Grup Tekniği	270
6.1.2.1. Nominal grup tekniği yönteminin ilkeleri.....	270
6.1.2.2. Nominal grup tekniği süreci.....	272
6.1.2.3. Nominal grup tekniğinin avantajları	274
6.1.2.4. Nominal grup tekniğinin sınırlılıkları	276
6.1.3. Delfi Tekniği.....	277
6.1.3.1. Delfi tekniğinin bileşenleri ve özellikleri	278
6.1.3.2. Delfi tekniğinden yararlanılabilecek koşullar ve araştırma alanları.....	279
6.1.3.3. Delfi tekniği süreci	281
6.1.3.4. Delfi tekniğinin avantajları	284
6.1.3.5. Delfi tekniğinin sınırlılıkları	286
6.1.4. Tarama Geri Beslemesi.....	288
6.1.4.1. Tarama geri beslemesi yönteminde tarama soruları.....	290
6.1.5. Eylem Araştırması.....	292
6.1.5.1. Eylem araştırmanın tarihsel gelişimi	293
6.1.5.2. Eylem araştırmasının nitelikleri.....	295
6.1.5.3. Eylem araştırması türleri.....	296
6.1.5.3.1. Eleştirel, özgürleştirici ya da geliştirici eylem araştırması	297
6.1.5.3.2. Teknik/bilimsel/iş birlikçi eylem araştırması	297
6.1.5.3.3. Katılımcı eylem araştırması	298
6.1.5.4. Eylem araştırmalarının bileşenleri	298
6.1.5.5. Eylem araştırması süreci	300
6.1.5.6. Eylem araştırmasında etik sorunlar.....	303
6.1.5.7. Eğitimde eylem araştırmasının işlevsel olabileceği alanlar.....	304
6.1.5.8. Eylem araştırmasının eğitim yönetimi açısından avantajları	304
6.1.6. Pareto Analizi	306
6.1.6.1. Pareto diyagramı	307
6.1.6.2. Pareto analizi süreci	308
6.1.6.3. Pareto analizinin avantajları	310
6.1.6.4. Pareto analizinin sınırlılıkları.....	311
6.1.7. Balık Kılçığı Analizi	312
6.1.7.1. Balık kılçığı analizi süreci.....	314
6.1.7.2. Balık kılçığı analizinin avantajları.....	315
6.1.7.3. Balık kılçığı yönteminin dezavantajları	316

7. BÖLÜM

GELENEKSEL YÖNETİMDEN VERİYE DAYALI YÖNETİME

7. GİRİŞ	319
7.1. Veriye Dayalı Yönetim	321
7.1.1. Veriye Dayalı Yönetimde Veri Kültürü.....	322
7.1.2. Veriye Dayalı Örgütsel Yenileşme	325
7.1.3. Veriye Dayalı Örgütsel Dönüşüm	328
7.2. Yönetim Süreçleri ve Yönetim Süreçlerinde Veriye Dayalı Yaklaşımlar.....	331
7.2.1. Karar Süreci.....	332
7.2.1.1. Karar sürecinin bileşenleri	333
7.2.1.2. Yönetimsel karar türleri.....	334
7.2.1.3. Karar modelleri	335
7.2.1.3.1. Rasyonel model	335
7.2.1.3.2. Sınırlı rasyonel model.....	336
7.2.1.3.3. Çöp kutusu modeli.....	337
7.2.1.4. Karar sürecinin aşamaları	337
7.2.1.5. Etkili kararların kriterleri	338
7.2.1.6. Karar yanlışlıkları.....	339
7.2.1.7. Karar sorunları	340
7.2.1.8. Karar sürecinin önemi	343
7.2.1.9. Veriye Dayalı Karar Verme	344
7.2.1.9.1. Veriye dayalı karar süreci	347
7.2.1.9.2. Veriye dayalı karar verme uygulamalarının önemi ve avantajları	350
7.2.1.9.3. Veriye dayalı karar süreçlerinin sınırlılıkları	352
7.2.1.9.4. Veriye dayalı karar verme süreçlerinde veri kaynaklı sorunlar.....	353
7.2.1.9.5. Veriye dayalı karar verme yeterlikleri.....	355
7.2.1.9.6. Veriye dayalı karar araçları.....	356
7.2.1.9.6.1. Karar ağacı.....	357
7.2.1.9.6.2. Sonuç tabloları (payoff tables)	363
7.2.1.9.6.3. Risk profilleri	365
7.2.1.9.6.4. Akış diyagramı.....	366
7.2.2. Planlama Süreci	367
7.2.2.1. Planlama sürecinin bileşenleri.....	369
7.2.2.2. Planlama sürecinin aşamaları.....	371
7.2.2.3. Planlama türleri.....	373
7.2.2.4. Planlama araçları.....	375
7.2.2.5. Etkili planlamanın özellikleri	376
7.2.2.6. Planlamanın önemi.....	379

7.2.2.7. Veriye Dayalı Planlama	382
7.2.2.7.1. Veriye dayalı planlama sürecinde veri kaynakları ve araçları.....	384
7.2.2.7.1.1. Örgütsel değerlendirme verilerinin veriye dayalı planlamada kullanılması	385
7.2.2.7.1.2. Şeytanın avukatlığı yöntemi	386
7.2.2.7.1.3. Temsili deneyim	386
7.2.2.7.1.4. Örgütlerin ikincil veri kaynakları	387
7.2.2.7.1.5. Örgütlerin birincil veri kaynakları.....	388
7.2.2.7.2. Veriye dayalı planlama sürecinin aşamaları	388
7.2.2.7.3. Veriye dayalı planlamanın önemi ve işlevleri.....	392
7.2.3. Örgütleme Süreci	394
7.2.3.1. Örgütleme ile ilgili temel kavramlar	395
7.2.3.2. Örgütleme türleri	402
7.2.3.2.1. Hat, askeri ya da dikey örgütleme	403
7.2.3.2.2. İşlevsel örgütleme.....	405
7.2.3.2.3. Dikey ve maiyet tipi örgütleme (line and staff organization)	407
7.2.3.2.4. Matrix örgütleme.....	409
7.2.3.2.5. Ağ tipi örgütleme.....	411
7.2.3.2.6. Takım ya da komite tipi örgütleme	413
7.2.3.3. Örgütleme sürecinin aşamaları	416
7.2.3.4. Örgütlemenin önemi	416
7.2.3.5. Veriye Dayalı Örgütleme.....	418
7.2.3.5.1. Veriye dayalı örgütlemenin gerekçeleri	418
7.2.3.5.2. Veriye dayalı örgütleme sürecinde veri kaynakları.....	420
7.2.3.5.3. Veriye dayalı örgütleme süreci.....	420
7.2.3.5.4. Veriye dayalı örgütlemenin önemi	421
7.2.3.5.5. Veriye dayalı örgütlemenin zorlukları	423
7.3.4. Yönlendirme Süreci.....	426
7.3.4.1. Yönlendirmenin ilkeleri.....	426
7.3.4.2. GÜdüleme	427
7.3.4.2.1. GÜdüleme kavramının temel bileşenleri.....	428
7.3.4.2.2. GÜdüleme kuramları	432
7.3.4.2.2.1. Kapsam (içerik) kuramları.....	432
7.3.4.2.2.1.1. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı	432
7.3.4.2.2.1.2. Alderfer'in VİG (ERG) kuramı	434
7.3.4.2.2.1.3. Herzberg'in ikili etmen kuramı.....	435
7.3.4.2.2.1.4. Argyris'in olgunlaşmışlık kuramı.....	436
7.3.4.2.2.1.5. McClelland'ın başarı kuramı.....	437
7.3.4.2.2.1.6. McGregor ve X, Y kuramı	437

7.3.4.2.2.1.7. William Ouichi'nin Z kuramı ve ilkeleri	438
7.3.4.2.2.2. Süreç kuramları	438
7.3.4.2.2.2.1. Skinner' in sonuçsal şartlandırma kuramı	438
7.3.4.2.2.2.2. Adams'ın eşitlik (denkserlik- sosyal karşılaştırma) kuramı	440
7.3.4.2.2.2.3. Locke'un amaç kuramı.....	441
7.3.4.2.2.2.4. Vroom'un beklenti kuramı	441
7.3.4.2.2.2.5. Lawler ve Porter'in geliştirilmiş beklenti kuramı	442
7.3.4.2.2.2.6. Öz yeterlik kuramı	443
7.3.4.2.3. Güdülemenin önemi.....	445
7.3.4.3. Liderlik.....	445
7.3.4.3.1. Liderliğin temel bileşenleri	447
7.3.4.3.2. Liderlerin güç kaynakları	448
7.3.4.3.3. Etkili liderlerin özellikleri ve davranış biçimleri.....	449
7.3.4.3.4. Liderlikle ilgili teoriler.....	452
7.3.4.3.4.1. Özellik teorileri.....	452
7.3.4.3.4.2. Davranış teorileri.....	453
7.3.4.3.4.2.1. Ohio Devlet Üniversitesi araştırmaları.....	453
7.3.4.3.4.2.2. Iowa Devlet Üniversitesi araştırmaları	454
7.3.4.3.4.2.3. Michigan Devlet Üniversitesi araştırmaları.....	455
7.3.4.3.4.2.4. Yönetim gözeneği kuramı	455
7.3.4.3.4.3. Durumsallık kuramları.....	456
7.3.4.3.4.3.1. Fiedler'in durumsal liderlik kuramı	457
7.3.4.3.4.3.2. Yol-amaç kuramı	459
7.3.4.3.4.3.3. Hersey ve Blanchard'ın durumsal liderlik kuramı	461
7.3.4.3.4.3.4. Reddin'in üç boyutlu liderlik kuramı	462
7.3.4.3.4.3.5. Tannenbaum ve Schmidt'in liderlik stili uzamı	463
7.3.4.3.5. Liderlik türleri.....	464
7.3.4.3.5.1. Dönüşümcü liderlik	464
7.3.4.3.5.2. Sürdürücü liderlik	465
7.3.4.3.5.3. Karizmatik liderlik	466
7.3.4.3.5.4. Dağıtımcı liderlik	467
7.3.4.3.5.5. Etik liderlik.....	468
7.3.4.3.6. Yönetim ve liderlik arasındaki farklar	469
7.3.4.3.7. Liderliğin önemi	471
7.3.4.4. Veriye Dayalı Yönlendirme	472
7.3.4.4.1. Veriye dayalı güdüleme	472
7.3.4.4.1.1. İçerik güdüleme kuramları açısından verinin önemi	472
7.3.4.4.1.1.1. Verinin Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi kuramı açısından önemi	472

7.3.4.4.1.1.2. Verinin Alderfer'in VİG kuramı açısından önemi.....	473
7.3.4.4.1.1.3. Verinin Herzberg'in ikili etmen kuramı açısından önemi.....	473
7.3.4.4.1.1.4. Verinin Argyris'in olgunlaşmışlık kuramı açısından önemi ...	474
7.3.4.4.1.1.5. Verinin McClelland'ın başarı kuramı açısından önemi	475
7.3.4.4.1.1.6. Verinin X, Y ve Z kuramları açısından önemi.....	475
7.3.4.4.1.2. Süreç güdüleme kuramları açısından verinin önemi	475
7.3.4.4.1.2.1. Verinin sonuçsal koşullandırma kuramı açısından önemi.....	476
7.3.4.4.1.2.2. Verinin beklenti güdüleme kuramı açısından önemi.....	476
7.3.4.4.1.2.3. Verinin eşitlik güdüleme kuramı açısından önemi.....	477
7.3.4.4.1.2.4. Verinin amaç belirleme güdüleme kuramı açısından önemi ..	478
7.3.4.4.1.2.5. Verinin öz yeterlik güdüleme kuramı açısından önemi.....	479
7.3.4.4.2. Veriye dayalı güdüleme yaklaşımlarının önemi.....	480
7.3.4.4.3. Veriye Dayalı Liderlik	480
7.3.4.4.4. Verinin liderlik rolleri açısından önemi	481
7.3.4.4.5. Verinin liderlik kuramları açısından önemi	483
7.3.4.4.5.1. Verinin davranışçı liderlik kuramları açısından önemi	484
7.3.4.4.5.2. Verinin durumsal liderlik kuramları açısından önemi	485
7.3.4.4.5.2.1. Verinin Fiedler'in durumsal liderlik kuramı açısından önemi	485
7.3.4.4.5.2.2. Verinin Hersey ve Blanchard'ın durumsal liderlik kuramı açısından önemi	486
7.3.4.4.5.2.3. Verinin House ve Evans'ın yol amaç kuramı açısından önemi	486
7.3.4.4.5.2.4. Verinin Tannenbaum ve Schmidt'in durumsal liderlik kuramı açısından önemi	487
7.3.4.4.6. Veriye dayalı liderliğin önemi.....	488
7.3.5. Kontrol Süreci	489
7.3.5.1. Kontrol türleri.....	490
7.3.5.2. Örgütsel kontrol sistemlerinin bileşenleri	494
7.3.5.3. Sağlıklı bir kontrol sisteminin özellikleri	496
7.3.5.4. Kontrol sürecinin aşamaları.....	497
7.3.5.5. Kontrol sürecinin işlevleri ve önemi	503
7.3.5.6. Kontrol sürecinde karşılaşılan sorunlar	505
7.3.5.7. Veriye Dayalı Kontrol	506
7.3.5.8. Veriye dayalı kontrol sürecinde veri ve bilgi kalitesi	507
7.3.5.9. Kontrol sürecinde veri kaynakları ve araçları.....	509
7.3.5.9.1. Standartların belirlenmesi sürecinde veriler	510
7.3.5.9.1.1. Kıyaslama (benchmarking).....	510
7.3.5.9.1.2. Finansal veriler	514
7.3.5.9.2. Gerçek performansın ölçülmesinde veriler	516
7.3.5.10. Veriye dayalı kontrol araçları.....	517

7.3.5.11. Veriye dayalı kontrol sürecinin aşamaları.....	519
7.3.5.12. Veriye dayalı kontrol sürecinin önemi	520

8. BÖLÜM

VERİYE DAYALI EĞİTİM YÖNETİMİ

8. GİRİŞ	523
8.1. Veriye Dayalı Eğitim Yönetimi	523
8.1.1. Veriye Dayalı Eğitim Yönetiminde Çevrenin Rolü	525
8.1.2. Veriye Dayalı Eğitim Yönetimi Süreci	525
8.1.3. Veriye Dayalı Eğitim Yönetiminde Veri Türleri	526
8.1.4. Verinin Okullar Açısından İşlevleri.....	528
8.1.5. Verinin Öğretme-Öğrenme Süreçlerindeki Yeri ve Önemi.....	529
8.1.6. Eğitimde Veri Kullanımına İlişkin Gelişim Süresi.....	530
8.1.7. Verinin Öğretim Süreçlerindeki Yeri ve Önemi.....	531
8.1.8. Verinin öğrenme düzeylerine ilişkin değerlendirmelerdeki rolü	534
8.1.9. Verinin eğitimde eşitlik açısından önemi	535
8.1.10. Veriye dayalı öğretimsel liderlik.....	537
8.1.11. Verinin Performans Değerlendirme Süreçlerindeki Rolü	539
8.1.12. Veriye Dayalı Öğretim Süreçlerinin Geliştirilmesinde İş Birliğinin Önemi	541
8.1.13. Veriye Dayalı Eğitim Yönetiminin Eğitimde Hesap Verebilirliğe Katkısı	542
8.1.14. Verinin Okul Gelişimindeki Rolü ve Önemi	544
8.1.15. Veriye Dayalı Eğitim Yönetiminde Mesleki Gelişim İhtiyaçları	545
8.1.16. Veriye Dayalı Eğitim Yönetiminde Sorunlar	546
8.1.17. Veriye Dayalı Eğitim Yönetimi Süreçleri.....	548
8.1.17.1. Eğitim yönetiminde veriye dayalı karar süreci.....	548
8.1.17.1.1. Eğitim yönetiminde veriye dayalı karar süreçlerinin genel özellikleri.....	549
8.1.17.1.2. Eğitim yönetiminde veriye dayalı karar süreçlerinde veri türleri.....	550
8.1.17.1.3. Eğitim yönetiminde veriye dayalı kararlara dönük yönetici yeterlikleri.....	551
8.1.17.1.4. Eğitim kurumlarında veriye dayalı karar süreçlerini etkileyen etmenler	552
8.1.17.1.5. Eğitim yönetiminde veriye dayalı karar süreci eylem basamakları.....	555
8.1.17.1.6. Eğitimde veriye dayalı karar süreçlerinde verinin işlevleri	557
8.1.17.1.7. Eğitimde veriye dayalı karar vericiler ve veri ihtiyaçları.....	558
8.1.17.1.8. Eğitimde veriye dayalı karar süreçlerinde veri kültürünün önemi.....	559
8.1.17.1.9. Eğitim yönetiminde veriye dayalı kararları engelleyen etmenler	562

8.1.1.10. Eğitim yönetiminde veriye dayalı kararların avantajları.....	563
8.1.17.1.11. Eğitim yönetiminde veriye dayalı kararların önemi.....	564
8.1.17.2. Veriye dayalı eğitim planlaması.....	566
8.1.17.2.1. Eğitim planlamasında veri türleri	568
8.1.17.2.1.1. Demografik verilerin eğitim planlamasındaki işlevleri	569
8.1.17.2.1.2. Eğitim-öğretim ile ilgili verilerin eğitim planlamasındaki işlevleri	571
8.1.17.2.1.2.1. Öğrenci başarı verilerinin eğitim-öğretimin planlanmasındaki işlevleri	571
8.1.17.2.1.2.2. Ders denetimi verilerinin eğitim-öğretimin planlanmasındaki işlevleri	573
8.1.17.2.1.3. Bütçeye ilişkin verilerin eğitim ve bütçe planlamasındaki işlevleri	575
8.1.17.2.1.4. İnsan kaynaklarına ilişkin verilerin eğitim planlamasındaki işlevleri	578
8.1.17.2.1.5. Verinin eğitim kurumlarının stratejik planları açısından işlevleri	579
8.1.17.3. Eğitimde veriye dayalı örgütlenme.....	580
8.1.17.3.1. Eğitimde veriye dayalı insan kaynakları yönetimi.....	580
8.1.17.3.2. Verinin okulda gelişim ekiplerinin teşkil edilmesindeki işlevleri.....	581
8.1.17.4. Eğitimde veriye dayalı yönlendirme.....	582
8.1.17.5. Eğitimde veriye dayalı güdüleme	583
8.1.17.5.1. Güdülenmenin öğrenci başarısındaki rolü.....	583
8.1.17.5.2. Verinin öğrenci güdülenmesi açısından önemi	584
8.1.17.5.3. Öğrencilerin güdülenme düzeylerine ilişkin verinin yönetsel değeri.....	586
8.1.17.5.4. Verinin öğretmen güdülenmesi açısından önemi	586
8.1.17.5.5. Öğretmenlerin güdülenme düzeyine ilişkin verinin yönetsel değeri.....	587
8.1.17.6. Veriye dayalı eğitim liderliği.....	587
8.1.17.6.1. Veriye dayalı eğitim liderliği süreci	588
8.1.17.6.2. Veriye dayalı öğretim liderliği	590
8.1.17.7.3. Eğitimde veriye dayalı liderliğin kritik rolü.....	592
8.1.17.7.4. Veriye dayalı eğitim liderliğinde veri kültürü oluşturma.....	593
8.1.17.6.5. Okulda veri kültürü oluşturma	595
8.1.17.6.6. Okulda veriden yararlanılmasına dönük vizyon oluşturma süreci	595
8.1.17.6.7. Veriden yararlanmaya dönük vizyon oluşturma sürecinde sorunlar	598
8.1.17.6.8. Okulda veri kültürü oluşturma süreci.....	599
8.1.17.6.9. Veri kültürü oluşturma sürecinde karşılaşılan sorunlar	602
8.1.17.6.10. Veriye dayalı eğitim liderliğinde veri kültürünün önemi	603
8.1.17.6.11. Liderliğin veriye dayalı eğitim yönetimi açısından önemi	604
8.1.17.7.1. Okul denetim verilerinin veriye dayalı yönetim açısından önemi	607

8.1.17.7.2. Verinin eğitimde denetim süreçlerinin geliştirilmesindeki rolü.....	609
8.1.17.7.3. Öğretmen performans verilerinin yönetsel değeri	610
8.1.17.7.4. Öğrenci performans verilerinin yönetsel değeri.....	612
8.1.17.7.5. Eğitim yönetiminde veriye dayalı kontrolün önemi ve işlevleri	613
KAYNAKÇA	617
DİZİN	661